

Dergimizin 2010 yılı özel sayılarından sonuncusu olan “Alevilik” özel sayısı ile 2010 özel sayılar serisini tamlamış bulunuyoruz. “Kızıldeli (Seyyid Ali Sultan), Nusayrilik, Bektaşilik” özel sayıları çok büyük ilgi gördü. Konuyu yakından takip edenlerde gelen olumlu tepkiler, yaptığımız özel sayıların ne kadar önemli ve gerekli olduğunu bir defa daha ortaya koymuş oldu.

Özel sayılar, o konu ile ilgili araştırma yapacaklara büyük kolaylıklar sağlayabileceği gibi, okuyucuların da belli bir konuda bilgi edinmelerine geniş ölçüde yardımcı olmaktadır. Alan uzmanlarının bilimsel çalışmalarının ve araştırmalarının yer aldığı bu sayılar, ileriki dönemler açısından da önemli bir arşiv belgesi niteliğine sahiptir.

Bizim gibi, bilimsel ölçüsü en üst düzeyde olan dergilerin bu gibi çalışma ve yayımlarda kılı kırk yarararak hareket etmesi, yayımladığı araştırma ve makalelerin niteliğine büyük özen göstermesi gerekmektedir. AHCI’de “A” grubu dergiler arasında yer alan Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi, Üniversitemizin, dolayısıyla ülkemizin sosyal bilimler alanında yüz akı süreli yayınlarından. Bu özelliğimiz, yayın alanında seçici olma, belli ölçüleri taşımayan yayınları yayımlamama ilkesine sahip olmamızı gerektirmektedir.

Alevilik konusu öteden beri üzerinde çok tartışılan, bilimsel olmayan çıkarım ve değerlendirmeler yapılan bir konu olmuştur. Aleviliğin arka planını tartışmak, Alevi olanlar için önemi ile olmayanların bakış açılarını bir arada ele almak çoğu zaman mümkün olmamıştır. Bu açıdan Alevilik konusu enine boyuna ele alınmalı, bilimsel değerlendirmeler ve tespitler yapılmalıdır.

Alevilik özel sayısının hazırlıklarına çok önceden başladı. Böyle hassas bir konuda bilimsel yazı ve araştırmalar bir araya getirilirken, öncelikle Aleviliğin arka planı genel olarak değerlendirildi. Bu değerlendirmede, tarihsel süreç ve bu süreçte bağlı gelişmeler ana hatlarıyla ele alındı. Bu sayının en önemli bölümlerinden biri de şu anda Alevi inanç önderi olara görev yapanların Alevilik hakkındaki görüşleridir.

Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi “Alevilik Özel Sayısı” hazırlanırken mevcut kaynakların tamamı kullanılmaya çalışıldı. Bunun yanında söylenecek çok şeyin henüz söylenmemiş olduğu da ortaya çıkmış oldu.

Bu sayının hazırlıklarına “Alevilik konusunda söyleneceklerin tamamını söylemek” azmiyle başladık. Bunu ne kadar gerçekleştirebildiğimizi okuyucularımızın takdirine

bırakıyoruz. Bu sayıda yer makalelerin tamamı birçok açıdan oldukça özgün ve yeni katkılar yapacak içerikte olmakla beraber, bazı hususların eksik kaldığının farkındayız.

Özel sayımızın ilk yazısı Gıyasettin Aytaş'ın Alevilik Kavramı Hakkında Bazı Tespitler ve Değerlendirmeler adlı yazısına yer veriyoruz. Aytaş'ın bu yazısında Alevilik hakkında tarihsel süreci değerlendirerek analitik bir sonuç ortaya koymaya çalıştı. Bu yazıyı Mustafa Talas'ın Türkiye'de Kültür Politikalarında Alevilik ve Bektaşilik Meselesi adlı makalesi takip ediyor. Diğer yandan Ayhan Erol'un Alevi Kimliğini Diasporada Müzakere Etmek adlı çalışması da, Alevilik meselesine farklı bir bakış açısı kazandıracak nitelikte çalışma olarak karşımıza çıkmaktadır.

Alevi inanç uygulamaları ile ilgili Ali Selçuk'un Dede Mezarındaki Sır: Ziyaret Fenomeni ve Kutsalın Tezahürleri, Nilgün Çıblak Coşkun'un Tahtacılar Üç Sayısı ve Üçleme, Kürşat Öncül'ün Kars Türkmenlerinde Ölüm Olgusu, Nazife Özdemir'in Hz. Ali ve Yaz Kış Yaprağını Dökmeyen Kutlu Ağaç, Necdet Yaşar Bayatlı'nın Irak-Diyale İlinin Hanekin İlçesinde Kutsal Mekânlar ve Bu Yerler Etrafında Oluşan İnanç ve Pratiklerde Eski Türk İnançlarının İzler adlı makaleleri özel sayının niteliğine yakışan bilimsel çalışmalardır.

Alevilik açısından Semah'ın özel ve önemli bir yere sahiptir. Cenk Güray'ın Semâ'dan Semah'a Bir Sonsuz Devir, Fatma Ahsen Turan'ın Şaman Ritüellerinden Alevi Semahlarına Esrarlı Yolculuk adlı çalışmaları dikkate değer sonuçlar içermektedir.

Yakın tarih içerisinde yaşananlarla, tarihsel süreç içerisinde ortaya çıkan birtakım gelişmelerden haberdar olmak, Alevilik hakkında daha sağlıklı sonuçlara ulaşmamızı sağlayacaktır. Bu özel sayıda Vatan Özgül'ün Kurtuluş Savaşı Sürecinde Alevi Aşiret Liderlerinin Protesto Telgrafları ve Balabanlılar, Tufan Gündüz'ün Sofyalı Bali Efendi'nin Safevilere Dair Rüstem Paşa'ya Gönderdiği Mektup adlı çalışmaları bu bağlamda önemli yazılardır.

Edebiyat ürünleri de Aleviliğin anlaşılmasında önemli bir yere sahiptir. Cem Erdem'in Alevi Geleneğinde Bir Aşık: Dertli Divanı, Ahmet Taşğın'ın Diyarbakırlı Bir Halk Şairi: Dost Meryem ve Şiirlerinden Örnekler adlı çalışmaları dikkate değer inceleme

sonuçlarını bize sunmaktadır. Mustafa Kaya Bekir Çoksevrim, Yakup Paktaş'ın birlikte kaleme aldıkları Tokat Yöresi Halk Oyunları Kıyafetleri adlı çalışma, bir inanç uygulaması açısından dikkat çekicidir. Aynı şekilde Fatih Usluer'in Feyznâme-i Misâlî Neşirleri, Fatma Sabiha Kutlar'ın Seher Abdal'ın Helvâ Vü Nân'ı dergimizin makaleler kısmının alanına özel iki makalesidir.

Bu sayının ikinci bölümünde yaşayan Alevi inanç önderlerinin görüşlerine yer verdik. Onların Aleviliğe bakış açılarını kendilerinin kaleme aldıkları yazılarla size sunduk. Bunların da çok dikkat çekeceğini umuyoruz.

Bu sayıda Alevi sürekliliği ve uygulamaları hakkında sürekliliği ve ocakları üzerine daha önceki sayılarımızda yeterince yer verdiğimiz için bu sayımızda ayrıca yer vermedik. Bu sayımızın önemli bir boşluğu dolduracağını umuyoruz.